Fel de fel

Înfiorează

FATA IN LANȚURI

Un fapt senzațional a străbătut zilele trecute rubrica „diverselor". Ar fi putut să aibe titlul „de la doi lei la douăzeci și cinci de milioane". Povestea care ajunge în cercetarea poliției privește schingiuirea unei copile legate cu lanțuri într'o odaie, după ce la vârstă fragedă își sucise capul căutând printr'o aventură să iasă dintr'un mediu de bogat putregai.

Ai zice un subiect de roman foileton, în care personajul principal e un îmbogățit, pe care însăși bogăția prin felul cum a câștigat-o îl pedepsește în odrasla lui. Zadarnic încearcă să facă educație cu lanțuri când e prea târziu. Toată acea avere o strânsese tot pentru copilă crezând că banii mulți vor aduce fericire cinstită. Azi își dă seama că s'a înșelat.

Cu o cârciumă care are odăi, se pot câștiga mai multe parale decât arând cu plugul, de cât trudind să vindeci în spitale bolnavii, de cât învățând carte copii, de cât multe din acele slujbe în care prin minune funcționarii integri pot să dea hrană familiei lor. Și uite că fericirea se câștigă cu mult mai puțin, sau nu se câștigă de loc, iar peste toate socotelile, vine o socoteală târzie pentru multe zădărnicii — fie că le înțelege conștiința răscolită — fie că osânda firească lovește în ce ie mai drag. Câte odată faptele diverse arată o simbolică învățătură — dovedind și că viața nu are nevoie de fantezia scrisului — întrecând în freamăt cele mai dramatice închipuiri.

ADRIAN MANIU

Mărunte

Ornitologii s. t de părere că cea mai mare parte din incendiile, care distrug atât de des pădurile europene sunt provocate de păsările, care izbind firele electrice provoacă scurt-circuituri și apoi cad, aprinse, jos.

*

La Filadelfia, a dispărut într'un spital un inel de preț, care după ce a fost căutat pretutindeni timp de o oră, a fost găsit de un pacient într'un cozonac adus atunci dela cuptor și care fusese pus, o clipă, tocmai pe placa de marmoră, unde se găsea inelul rătăcit.

*

La Los Angeles a fost adus, spre a fi examinat de medici, un băiat, care din pricina unui defect al ochilor, nu poate scri ca toată lumea, ci deandoaselea. Se crede că o mică operație îl va face să vadă ca toată lumea.

SPRE TÂRG

In fiecare zi, în zori, soțiile pescarilor din orășelul olandez Schweningen, vin la târg cu peștele pe care soții lor l'au prins în timpul nopții

acum cincizeci de ani

Citim în „UNIVERSUL" din 18 Octombrie 1890:

= Ministerul de interne a adresat consiliilor județene o circulară prin care invită toate consiliile să fixeze bugetele și să nu mai deschidă credite suplimentare.

= De la Sinaia vine știrea că zăpada căzută pe acolo este destul de mare și că săniile au înlocuit trăsurile; de-asemeni și la Piatra Neamț, prin oraș lumea umblă cu săniile.

= Doi francezi, d-nii Besançon, aeronaut, și Hermite, astronom, fac pregătiri să întreprindă o nouă călătorie la polul Nord, de astădată pe sus, în balon.

Dânșii vor să vadă dacă la polul magnetic e apă, pământ sau ghiață, și să facă o mulțime de fotografii topografice a acelei părți a globului precum și o mulțime de observații meteorologice.

Acest balon o să fie umflat cu gaz hidrogen curat, o' să aibă o mărime de 15 mii metri cubici și o să poată duce o greutate de 16.500 kilograme.

REINVIATĂ

Epoca în care trăim, adică aceea în care o bună parte a omenirii e pe picior de război, e cea mai prielnică dispariților fără urmă și a erorilor de stare civilă.

Luptători de pe front, refugiați, internați dispar într'o zi, pierzând orice legătură cu rudele și cunoscuții și e deajuns să mai intervie și o asemănare de nume pentru ca să se săvârșească o eroare și un individ viu și perfect sănătos poate, să fie dat drept mort. Acesta e chiar unul din motivele care a determinat înființarea acelui birou de informații din Geneva, care se ocupă cu identificarea prizonierilor de război și cu aflarea oricărei persoane dispărute.

Totuși, nu e numai decât nevoe ca războiul să bântuie o parte a pământului ca să se întâmple asemenea cazuri de dispariții misterioase și acela pe care-l vom povesti, pe scurt, mai jos, o dovedește cu prisosință.

Cazul Victorinei Laforcade s'a petrecut în acea epocă în care în multe țări din Europa nu se cerea, ca azi, un termen de 3 zile dela moarte, spre a se autoriza înmormântarea unei persoane, Pe atunci termenul era de 24 de ore. Victorina Laforcade era fiica unui mare proprietar, și se îndrăgostise de un grădinar al tatălui ei. Silită de acesta să se mărite cu un bancher bogat, ea muri curând și fu îngropată, — după dorința ei, — în capela satului unde-și petrecuse tinerețea.

Tânărul grădinar ducându-se noaptea să mai vadă odată pe aceea pe care o iubise, ridică capacul și văzu spre marea lui bucurie că nu era moartă. El o scoase de acolo, puse capacul la loc și după câteva zile fugi cu tânăra fată însănătoșită, în America.

După 20 de ani Victorina, cuprinsă de nostalgie, se înapoiă în patrie și anume la Bordeaux, unde prima persoană cunoscută care îi eși în cale fu fostul ei soț care o crezuse moartă. Când își dete seama că nu era o stafie, el îi pretinse să se înapoieze la domiciliul conjugal, dar bineînțeles, Victorina refuză. Lucrurile ajunseră în fața comisarului, care sfătui pe „înviată" să plece cât mai curând în America, și să nu se mai întoarcă niciodată, ceeace și făcu.

MIȘCAREA LEGIONARĂ

REZULTATUL „AJUTORULUI LEGIONAR" IN PRIMELE SAPTAMANI DE ACTIVITATE

Activitatea „Ajutorului Legionar", începută la 30 Septembrie, s'a desvoltat până la 15 Octombrie, paralel cu organizarea serviciilor sale.

Cu toate greutățile firești ale începutului, rezultatele, pe primele două săptămâni, sunt totuși pline de fădăuiri, atât sub raportul moral, cât și sub cel material.

Darurile în bani colectate până la 15 Octombrie, cifrează lei 30 milioane; se adaugă obiectele de metal nobil, cari sunt de o mare valoare.

Se menționează următoarele:

— această cifră reprezintă, în cea mai mare parte, donații modeste, sau mijlocii;

— s'au înregistrat puține donații de sume importante, cari nădăjduim că se vor înregistra în viitor într'o măsură mai însemnată.

O mare parte din sumele donate, au caracter de periodicitate, deci se vor repeta lunar.

S'au mai primit câteva sute de mii de manuale școlare pentru cursul primar și secundar, cum și cantități importante de rechizite de școală, cari au fost distribuite elevilor săraci și celor refugiați.

S'au primit, deasemenea unele stocuri de alimente, multe articole de încălțăminte, îmbrăcăminte și mobilier.

La serviciul de plasare din București, strada Clemenceau nr. 6, s'au înregistrat circa 2000 cereri și cam 500 de oferte de serviciu.

Până acum au fost ajutorate o parte din familiile legionarilor uciși în timpul prigoanei, apoi refugiați din teritoriile pierdute, și, în cazuri excepționale, neviași din Capitală.

Din cele două mii de cereri de serviciu, au fost satisfăcute 231.

Pentru intensificarea activității serviciului de plasare, se va lua contact cu Comisarii numiți de guvern pe lângă întreprinderi.

Au fost plasați în pensiuni grabuite peste 40 copii și numeroși refugiați au găsit, prin mijlocirea „Ajorului Legionar", locuințe gratuite în București.

Serviciile pentru distribuirea ajutoarelor sunt pe punctul de a-și termina lucrările de statistică și informație asupra celor îndreptățiți la ajutoare, în care scop aceștia au fost cercetați la domiciliu de echipe speciale de legionari.

Săptămâna viitoare va lua ființă un serviciu de asistență medicală urgentă, prevăzut cu mijloacele necesare de transport.

Ajutoarele vor fi împărțite numai celor îndreptățiți cu adevărat și numai în măsura în care nu li se poate găsi un plasament de muncă.

DIFERITE ALTE DARURI

Din inițiativa d-nei Zoe Ionescu, diriginta clasei IV-a a liceului industrial „Protopopul Tudor", din București, 60 eleve ale acestei clase, în frunte cu inițiatoarea au venit eri la sediul central al „Ajutorului Legionar", dăruind produsul unei expoziții-bazar, din anul trecut, 5.613 lei, precum și cărți și vestminte de copii.

*

Deasemenea, liceul industrial de fete „Tudosca Doamna", din Capitală, a dăruit „Ajutorului Legionar" rochițe și vestminte de copii, lucrate de eleve.

*

Căminurile culturale ale Fundațiilor regale au donat eri „Ajutorului Legionar" lei 100.000.

*

Din numeroasele scrisori impresionante primite de „Ajutorul Legionar", publicăm următoarea:

„Vă încunoștiințez că, începând din luna aceasta, am luat hotărârea de a da pentru „Ajutorul Legionar" solda mea pe o zi.

„Prima rată am depus-o azi la Cec.

„Numele meu nu interese sunt un Român pe care-l dor nile neamului".

Un căpitan din activita

ATELIERE PENTRU CONFECȚI DE PALTOANE

Intenționând să înființeze liere pentru confecțiuni de toane și vestminte de iarnă, jutorul Legionar" roagă indus ile de stofe și furnituri să-i mită oferte avantajoase.

In acelaș scop, d-nii comi de pe lângă aceste industrii, rugați personal să dea sprij lor.

DELA CENTRUL DE ST DII ȘI DOCUMENTAR

Inginerii și aviatorii legion precum și toți camarazii cari resc să lucreze la secția tehnic grupul aviației — sunt rugați treacă pe la Centrul de Studi Documentare, str. Romei 32— etaj III, pentru a-și completa ța individuală.

București, 17 Octombrie 19

Știri legionare

● Comitetul asociației „Priete legionarilor" aduce la cunoșt membrilor asociației din prov cie, care au expediat declarați după data de 17 Octombrie 19 că din lipsă de timp, comite le va elibera legitimațiile Du nică 20 cor. dela ora 8—10 d la politehnica din București.

● Legionarii, cari fac pa din corul legionar, vor fi pr zenți mâine Sâmbătă la ora la Opera Română.

Achitarea ajutorului bănesc aprobat ofițerilor și subofițerilor refugiați din Basarabia și Bucovina

Ministerul apărării naționale comunică:

Ajutorul bănesc aprobat ofițerilor și subofițerilor căsătoriți, refugiați din Basarabia și Bucovina, li se va achita prin Comandamentele marilor unități respective.

Ofițerii și subofițerii, cari au dreptul la acest ajutor și cari au înaintat cererile Casei Oștirii până cel mai târziu la 24 Septembrie 1940, vor comunica direct Casei Oștirii, prin carte poștală, următoarele date:

1. Numele, pronumele și gradul.

2. Comandamentul, unitatea sau serviciul în care au contat în momentul când au înaintat cererea.

3. Marea Unitate în care contează astăzi.

Nu se va arăta regimentul actual, localitatea, oficiul poștal militar și niciun alt detaliu.

Deschiderea Salonului oficial

Vernisagiul Salonului oficial de toamnă, organizat de ministerul educației naționale, cultelor și artelor, va fi Luni 21 c., ora 4 d. a., în sălile fundației „Dalles" din b-dul Brătianu. La această festivitate vor lua parte artiștii expozanți, oficialitățile și persoanele cu invitații speciale; iar cu începere de a doua zi, Marți 22 Octombrie, „Salonul oficial" de toamnă va fi deschis publicului între orele 9-1 și 3-7. In acest salon sunt expuse peste 400 lucrări de desen, gravură și afiș, ale artiștilor români din întreaga țară.

Autovehiculele defecte și cari vor fi reparate și repuse în circulație sunt scutite de rechiziție pentru concentrări

Marele Stat Major ne trimite următorul comunicat:

Constatându-se că unii proprietari de mașini de teama rechiziționării, nu mai fac nici o reparație la mașini, Marele Stat Major a aprobat:

1. Toate autovehiculele defecte aflate în prezent, fie la proprietarii lor, fie că au fost rechiziționate cu defecte de către unități, și care vor fi reparate și repuse în circulație prin grija proprietarilor respectivi se scutesc de rechiziție pentru concentrări pe timp de 6 luni, iar pentru mobilizare **pe timp de 3 luni, cu începere dela 1 Noembrie 1940.**

2) Pentru aprobarea scutirei, proprietarii vor trebui:

a) Să anunțe Cercul de recrutare respectiv, când a introdus mași în garaj și ce reparațiuni necesi

a) Pe baza facturei de efectu rea reparației și permisului fisc de repunere în circulație, să cea Cercului de Recrutare scutirea rechiziție.

3. Mașinile aflate la unități care au fost rechiziționate cu d fecte și pe care proprietarii le v cere în scopul de a fi reparate, vor restitui acestora iar după efe tuarea reparației, se vor scuti rechiziție cum se arată mai sus.

4. La eliberarea adeverinței scutire proprietarii vor da decla rații, că la expirarea scutirei și cazul unei eventuale rechiziționă vor prezenta mașinile în perfect stare de funcționare.

BISERICA și ȘCOALA

CALENDAR

Mucenicul ARTEMIE

Era de neam mare și cu mare vază în orașul Alexandria din Egipt. Însuși împăratul Constantin cel Mare îl cinstea ca pe un dregător de seamă, ținând socoteală de sfaturile lui.

Dar venind la cârma împărăției nepotul său Iulian Paravatul — numit așa fiindcă s'a lepădat de credința cea în Hristos — sfântul Artemie a fost chemat la Antiohia unde era mare prigoană împotriva creștinilor.

El a mustrat fărădelegea și a arătat dregătorilor împărătești că este zadarnică orice luptă împotriva Dumnezeului celui viu. Această înfruntare a mâniat pe aceștia, poruncind să-l bată cu vine de bou crude, să-l sgârie pe spate cu brice ascuțite și să-i pătrundă coastele și tâmplele cu țepuși. Apoi tăietorii de piatră despicară o piatră mare îl băgară în mijloc și lăsând pietrele una peste alta, turtiră pe sfânt și în cele din urmă îi tăiară capul, primind astfel de trei ori cununa cea nevestejită a muceniciei.

Moaștele sfântului au fost aduse dela Antiohia la Constantinopol, arătându-se la mulți tămăduitoare de boale și izbăvitoare de multe necazuri.

C. D.

SF. EVANGHELIE

Altădată și acum

Luca VIII 26-38

Problemele vieții sufletești au frământat totdeauna pe oameni, dar chipul de a le înfățișa a fost deosebit.

Tămăduind un om stăpânit de duhuri necurate, în ținutul Gadara, Iisus este întâmpinat de locuitori care-l roagă „să plece dela dânșii". Iată oameni, care refuză un dar. Ei fac aceasta nu din neîncredere, căci văzuse minunea cu ochii, ci pentru că viețuirea lor de până acum era în primejdie de a fi schimbată, iar turmele de porci care formau îndeletnicirea lor de căpetenie, amenințate să se înece, sau să se risipească prin păduri, poate că Iisus rămânând între ei, n'avea de gând să le strice rosturile lor gospodărești, dar, păgâni cum erau și legați de interese vremelnice, cel dintâi gând care le-a venit în minte a fost: porcii. O turmă se înecase atunci în prezența străinului, celelalte puteau păți la fel, dacă străinul cu puterile lui misterioase mai rămâne pe aceste meleaguri. Pe de altă parte cel tămăduit cere lui Iisus să-l urmeze, cere să-i rămână ucenic.

Imprejurarea aceasta nu e un simbol, ci un fapt pe care sub forme deosebite îl putem întâlni și azi. Asistăm de câțiva ani în fața unui fapt de primentre religioasă. Problemele vieții sufletești, nesocotite până mai ieri, stau astăzi pe primul plan. Atâta țări au prefăcut sistemul de cârmuire, adoptând principii morale, pe care altă dată lumea le privea cu nepăsare. Cum poate fi tălmăcit acest fapt, dacă nu ca o alungare a duhurilor necurate, care începu.e să stăpânească pe oameni? — Există de bună samă și Gadareni, oameni lipiți intereselor materiale, sau chiar tăgăduitori ai adevărurilor spirituale. Cei ce cred în determinismul economic sau în lupta de clasă ca factori hotărâtori pentru viață, sunt ca și Gadarenii, oameni care tăgăduesc evidența faptelor de sub ochii lor. La fel acei ce pentru a-și apăra interesele materiale preferă conflictele armate și țin omenirea sub groaza prăbușirilor economice și sociale fără sfârșit! Altă dată Gadarenii își apărau turmele de porci, astăzi apărăm rentele, acțiunile, lingourile de aur și toată puzderia afacerilor care frământă viața cea de toate zilele și țin omenirea sub înfrigurarea acestui război.

Când va înțelege omul că drumul acesta este primejdios? Când va alunga din sufletul lui duhurile necurate și va cere lui Iisus, ca și tămăduitul de acum, să-l urmeze pretutindeni?

Pr. C. DRON

Sfânta Scriptură pentru credincioși

Sf. Scriptură în noua traducere se găsește la Tipografia Cărților Bisericești str. Principatele Unite Nr. 60, București, în următoarele condițiuni:

Ediția obișnuită: Broșată lei 300; legată în pânză complet lei 380; în piele și pânză lei 500

Ediția de lux: Broșată lei 400; legată în pânză complet lei 480; în piele și pânză lei 600.

Prin sărăcie legionară spre sfințenie!

Biroul propagandei legionare a oprit răspândirea portretelor lui Corneliu Codreanu, care nu relevă adevăratul lui fond sufletesc. E o măsură bine venită.

Oricât s'ar părea de ciudat, e totuși adevărat că niciun român n'a isbutit să pătrundă acest fond sufletesc mai bine și mai adânc ca Bertrand de Jouvenel.

Ziaristul și scriitorul francez nu se sfia să mărturisească în magistrala prezentare pe care o făcea lui Corneliu Codreanu în „Gringoire", c'a fost mult impresionat de superioritatea spirituală a șefului legionarilor români.

Studiul lui „La lichidation d'une démocratie" cuprinde pagini unice, ce-ar merita să fie retipărite pentru posteritate, întrucât Corneliu Codreanu, „aceea voință pe care singură moartea ar putea-o înfrânge", după cum profetiza scriitorul francez, departe de a mai fi o „enigmă", trebue să rămână simbolul viu, puternic și îndrumătorul de fiecare clipă al tineretului nostru.

Al tineretului, pentrucă pentru „neprihănirea" lui sufletească se frământa până la chinuire, grija caldă, cu adevărat părintească a căpitanului.

Gândul lui cel mai arzător a fost această „sfântă nevinovăție" a tineretului. Numai ca să apere dreptul sacru la viață al acestui tineret, a ridicat el mâna împotriva lui, Manciu. Iar după procesul dela T.-Severin, plecat în Franța ca să-și ia doctoratul în drept, deși silit să muncească pe câmp cu ziua, ca pălmaș, pentru pâinea-i amară, refuzând cu demnitate bursele din care se înfruptau ca privilegiați doar fiii Israelului, nostalgia-i chinuitoare îmbrățișa mereu și cu dor pe sărmanii copii rămași acasă.

„Acum am venit aici unde de sigur voi prinde alte puteri, — scria el dela Grenoble la 25 Noembrie 1925 — d-nei și d-lui colonel Blezu din Focșani, și voi putea să fiu din nou de folos pentru bieții copii, aceia așa de sfinți, în nevinovăția lor și care atât de înduioșetor se îndreaptă spre împărăția foamei și a morței din cauza unor tiâlosi prea tolerați.

„Cum în instinctul lor de conservare, acești copii de pe întreg cuprinsul țării s'au apucat cu amândouă mâinile ca de o ultimă nădeide, de steagul ridicat de bratele noastre spre seninătatea albastră a cerului..

Pentru acești sublimi săraci trăind în mijlocul străluciților bogății și al aurului care în fiecare zi se scurge cu milioanele din codri de pe dealuri și de pe câmpii pentru acestia luptăm. De dânșii mi-i dor".

Iar într'o altă scrisoare trimisă în preajma Crăciunului își ridica gândurile și frământarea pe planul superior al transcendentului, pe care se duc de fapt marile lupte, neînțelese de sufletele de rând și de vulg.

„Cred că vor sosi aceste rânduri, — scria la 20 Decembrie Corneliu Codreanu, — la d-voastră, în ziua nașterii lui Isus. De aceia primiți scrisoarea ca pe un copil venit cu steaua să vă cânte și să vă ureze: bucurie.

„Bucuria războiului și bucuria păcii! !

„Bucuria războiului, adică „victoria". Victoria individului în luptă cu satana, cu duhul cel necurat. Bucuria neamului în luptă cu dușmanii, în luptă cu fiii satanei".

Cuvintele lui Corneliu Codreanu scrise în ajunul Nașterii Domnului nu pot fi înțelese și nu pot avea rezonanță decât în sufletele neprihănite, spiritualizate prin credință, prin jertfă, rugăciune și trăire evanghelică, în sufletele peste care s'a scoborît harul și lumina lui Hristos, cum se pogorise peste al lui. Cinismul sceleraților care nu cred nici în cinste, nici în omenie, nici în Dumnezeu, nici în viața această, nici în cea viitoare, le va respinge desigur și acum ca și în trecut, ca pe simple divagații. Căci fiii Satanei sunt fiii aurului, sunt cei ce ca și Iuda vând și pe Hristos și sufletul pentru arginți.

Viața ne oferă zilnic drame și exemple concludente în această privință. La 24 Octombrie, de pildă, justiția va pronunța verdictul în ceeace presa prezintă ca „drama pasională" din calea Șerban Vodă. Citind dările de seamă stereotipe ale rubricelor criminale, puțini vor descifra adevăratul sens și învățământ moral al acestei nenorocite întâmplări, menită să sdruncine credința miilor de credincioși rugători dela biserica Sf. Ecaterina din Capitală.

Căci așa cum a arătat prin declarația d-sale d-na general Băgulescu, profesorul Constantin Dinu și alți intelectuali creștini de seamă, Elena și Marin Florescu, părinții nefericitului tânăr, ca și copiii lor, erau din cei mai cucernici fii ai bisericei amintite. Pe tatăl eroului „crimei" epitrop de cincisprezece ani al bisericii sale — îl cunoșteau mânăstirile țării ca pe ctitorul cucernic și generos, ca sprijinitorul săracilor și al bisericii. Cum se face că la rându-i, copilul ascultător și blând, care cânta în cor și împărtea alături de preot la Paști sfânta anafură, să suprime printr'un gest necugetat viața unei copile nevinovate?

Fiindcă în lupta sufletului „cu Satana, cu duhul cel necurat" cum spunea Corneliu Codreanu cu adâncă înțelegere mistică, copilul a fost biruit. Ce-ți folosesc ție toate bogățiile lumii, dacă ți-ai pierdut sufletul? spunea Mântuitorul. Și în această tragedie, una din nenumăratele drame zilnice râmase anonime, satana trebue să fi biruit după cum au desvăluit desbaterile publice ale procesului, prin aceeași armă: prin materie.

Simpli negustori, părinții fetei primiseră odată cu averea pe care o realizaseră în cartierul stăpânit de jidovism și prostituție al Dudeștilor și înrăurirea spiritului iudaic ce trebuia să ducă la desnodământul fatal.

Zadarnic aspira copila lor către o viață mai curată. Neputând-o obține, ajunsese să-și ceară moartea prin scrisorile citite în ședință și care rămân documentele epocii noastre de-o adâncă semnificație.

Este procesul tragic dintre generațiile ce aparțin unor concepții morale diferite, proces atât de bine definit de geniul lui Dostoievschi în „Părinți și copii".

Strigătul nenorociților copii, care și-au dorit moartea, preferând-o vieții de materialism grosolan și opac al societății cangrenată de mediul iudaic, e greu de înțeles. El e de fapt strigătul uriaș al tuturor copiilor care mor sufocați de egoismul și materialismul imoral ce a tronat până acum.

Impotriva acestei jertfe inutile de suflete albe, a acestei idolatrii a aurului iudaic, se ridică glasul cutremurător al lui Corneliu Codreanu din văzduhurile în care i.a fost risipită cenușa luminoasă ca o apoteoză.

„Prin sărăcie la sfințenie! cere el cu puteri profetice. Să-i ascultăm îndemnul căci sărăcia legionară, mai mult decât o pedagogie creștină, e însăși școala desăvârșirii și a sfințeniei morale, care va face din acești „sublimi săraci" cum le spunea el „adevărații sfinți în nevinovăția lor".

G. LUNGULESCU

Manuale extrem de scumpe, dar nu indispensabile

IN ATENȚIA ONOR MINISTER AL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Articolul acesta apare cu oarecare zăbavă — spre sfârșitul epocii cumpărării de cărți didactice — după ce părinții au jertfit și ultimul ban; dar fiindcă nu este niciodată prea târziu spre a semnala o greșală sau un abuz, articolul își păstrează rostul său. Este vorba de unele cărți didactice — din fericire, puține la număr—foarte scumpe și nu indispensabile.

Cartea de școală și, în general, cartea — în ciuda sentinței condamnatorii a bătrânului rege egiptean, Thamus, care ar fi spus că invențiunea cărții (a scrisului) mai mult va strica omenirii decât îi va folosi, fiindcă o va desvăța de a cunoaște și de a judeca prin ea însăși — își are desigur întregul ei rost în propășirea culturii și civilizației omenești De n'ar fi cartea, depozitara fidelă a experienței și cunoștințelor omenești, omul ar trebui mereu s'o ia dela început repetând la infinit încercările înaintașilor săi, iar progresul n'ar fi cu putință. Dar gospodăria? Dar lucrul de mână în școală? Să le învețe elevele tot din carte? Nici aceste îndeletniciri, *esențialmente practice*, să nu le învețe din practică, sub îndrumarea directă a d-nei maestre, ci să se recurgă tot la carte? Chiar și în școalele teoretice? In acest caz se ajunge la un fetișism al cărții, care dăunează adevăratei cărți.

Am văzut manualele doamnelor Ciortan și Xenia Nicolau. Este un volum mare, în octo, de câteva sute de pagini. L-am răsfoit și am parcurs unele pasagii. Este un volum scris cu îngrijire, cu planșe presărate în text. Un volum însă de specialitate, care se adresează profesoarelor-maestre, pentru care poate fi un ghid prețios. In cel mai bun caz ,ar putea fi recomandat elevelor din cursul superior al școalelor normale de menaj — școli de specialitate, — dar ca un asemenea volum să fie recomandat și chiar impus elevelor de cl. I-a a liceelor teoretice, când prețul lui este de 200 lei, ni se pare o exagerare dacă nu o greșală, asupra căreia ne permitem să atragem atențiunea Onor. minister al educației naționale

PETRU I. TEODORESCU
secretar al Asociației generale a profesorilor secundari

PREOȚII CATEHEȚI ȘI PREOȚII INVĂȚĂTORI

de Preotul MIHAIL BULACU
Conferențiar universitar

Preoțimea română din tot cuprinsul țării își împlinește pe lângă îndatoririle tradiționale ale Bisericii și una din frumoasele laturi pastorale, aceea de a face educația religioasă-morală a copiilor în școala primară. Fiecare preot, începând cu cei din Capitală, este obligat a preda în mod gratuit orele de instrucție religioasă și de educație morală elevilor din cursul primar, având cel puțin opt ore pe săptămână. Cu alte cuvinte preotul parohiei este și catehet al copiilor din școala primară.

Preoțimea română are cu atât mai mare merit în această acțiune ideală, cu cât ea singură în congresele preoțești s'a oferit să-și exercite această tradițională misiune, de data aceasta prin școală. Căci dacă școala s'a născut în pridvorul Bisericii, cu sprijinul preotului și al modeștilor dascăli bisericești de odinioară, preotul nu se putea despărți de misiunea sa de a fi educator al copiilor, chiar când ei se aflau adunați în școală. Sf. Sinod i-a aprobat acest idealism, iar ministerul educației naționale l-a primit legiferându-l cu obligațiunile generale ale corpului didactic.

Legea învățământului primar-normal a încadrat clerul nostru din toată țara cu această îndatorire, încă din anul 1924. Forma din urmă, prin care legea învățământului primar-normal încadrează pe preoții noștri catehești este exprimată prin art. 33: „Școala primară va da o deosebită importanță educației religioase, care este încredințată preotului. Toți copiii, de orice religie sau rit ar fi, vor trebui să primească instrucție religioasă. La școalele de Stat o va face preotul. In executarea acestei îndatoriri preotul este supus legilor și regulamentelor școlare, întocmai ca și învățătorul. Nerespectarea lor aduce sancțiunea celor vinovați din partea autorităților bisericești, în urma propunerii ministerului educației naționale".

Cu alte cuvinte preotul își exercită în mod benevol toate îndatoririle sale de educator pentru copiii din școala primară, primind, în schimbul serviciului onorific, toate sancțiunile legii învățământului școlar. Faptul acesta real este prea puțin cunoscut de lumea din afară, pentru că preoțimea în modestia ei înțelege să lucreze fără zgomot și reclamă.

Dar în acelaș timp suntem în preajma unui alt eveniment, privitor la preot în școală. Am citit în ultimul timp, un memoriu al preoților învățători, al căror număr nu trece de două sute în toată țara, care își exprimă dorința de a se afla modalitatea de a păstra mai departe legătura cu sf. altar, rămânând mai departe la posturile ce li s'au încredințat în școală ca învățători. Aceste posturi în învățământ le-au ocupat în urma anumitor examene de diplomă, de definitivare și de înaintare. Văzând greutățile Statului, se oferă să renunțe la salariile de preoți, servind onorific altarul, fără însă să părăsească catedra școalei. Dorința aceasta îi onorează, când cu spirit de jertfă doresc să păstreze prin munca lor mai departe linia de unire între amvonul Bisericii și catedra școalei în statul românesc. Faptul că zeci de mii de preoți pot să-și exercite onorific îndatoririle în școală, făcându-și datoria și în Biserică, poate asigura autoritatea noastră școlară că și cele câteva sute de preoți învățători pot să continue mai departe serviciul lor la Biserică, fără să neglijeze îndatoririle la școală.

Credem că a venit vremea să se prăbușească ideile babilonice, cu exponenții acelui „Senat cultural", visat de anumiți sociologi străini de trecutul și psihologia sătului românesc, să mai fie trimiși să „culturalizeze" satul, când acolo avem pe adevărații educatori ai satului, preotul și învățătorul. A venit vremea să înfrățim mai mult Biserica cu Școala, pentru a înlătura cât mai degrabă ruinele sufletești ce ni le-a lăsat propaganda sectară, încurajată de oficialitate, în ultimele două decenii. De aceea, socotim că trebue reexaminat contactul preotului cu școala, nu pe planul excluderii preotului din școală, ci al deplinei colaborări. Nădejdea noastră este că ministerul educației naționale, având la conducerea sa un educator în persoana d-lui profesor universitar Traian Brăileanu, va dispune înfriparea unui mai viu spirit bisericesc în viața națională prin școală, precum ne mărturisește însăși ideologia creștină a Statului Legionar Român.